12-a JARO, N-o 438 MONATA ESPERANTO-GAZETO 25. FEBRUARO 1936

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO, ADMINISTREJO K SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO : 67, avenue Gambetta, Paris 20e
Poŝtĉekaj kontoj je nomo de SAT-Paris : Bruxelles n-o 350 189, S'Gravenhage n-o 211 533 Kopenhago n-o 4 986, Paris n-o 1234 22 Stokholmo n-o 74 153, Wien n-o D-109 068, Zagreb n-o 41 448, Zürich n-o VIII-200 49. Alilande oni pagu per poŝtmandato je nomo de SAT. bonvalutaj devizoj en rekom. letero aŭ bankĉeko je nomo de « Bannier ».

Ne utilas denove ektrovi Amerikon

En antaŭa artikolo mi provis komprenigi, ke esperanto povos reale ludi sian rolon de unueciga progresilo tuthomara, nur kiam ĝi estos grandskale uzata. Bedaŭrinde ni nun tre, treege malproksimas de tia stato. Ne estas necese streĉi forte sian intelekton por ekkompreni, ke la esperanta afero kuŝas ankoraŭ en vindoj ; sufiĉas prezenti al si la krudan fakton, ke la plej multe legata gazeto esperanta ne havas eĉ 10.000 abonantojn — *en la tuta mondo* ! !... La mondlingva movado sekve povas esti *nuntempe* nur pionira. Nia tasko iel similas tiun de provistoj, de eksperimentistoj. Ni laboras, por solvi la problemon pri tutmonda interkompreniĝo, kvazaŭ esploristoj provantaj ekkonstrui la plej taŭgajn flugmaŝinojn. Dume aviadistoj praktike utiligas la jam ekzistantajn aeroplanojn ; simile la internaciaj organizoj utiligas tradukistojn k interpretistojn...

Oni ĝuste komprenu min. Neniel temas pri provado por ektrovi la plej bonan lingvon. La praktiko jam decidis pri tio, ĉar nur esperanto sukcesis akiri realan vivon, dum ĉiuj aliaj projektoj de artefaritaj lingvoj plene fiaskis. Ili ja alvenis tro malfrue por solvi problemon jam bone solvitan. Ne utilas nuntempe ektrovi Amerikon...

Nia provado, eksperimentado, serĉado rilatas nur al jena demando : kiuj estas la plej taŭgaj rimedoj por vastigi la uzadon de esperanto, por akceptigi ĝin de tiuj, kiuj bezonas tutmondan interkomprenilon ? Pri tia demando necesas tuj rimarkigi, ke la plej taŭgaj rimedoj povas ne esti tiaj ĉiam k ĉie. Ilia taŭgeco, ilia efiko k aplikeblo varias laŭ la loko, laŭ la tempo, laŭ la cirkonstancoj, laŭ la fervoro k kapablo de propagandistoj en iu difinita loko-tempo. Nur fantaziulo povus havi la pretendon liveri tute pretan k rigidan strategion, valoran por ĉiuj tempoj k lokoj.

Tio tamen ne signifas, ke oni devas senplane, sentaktike agadi. Antaŭ 15 jaroj, estante ankoraŭ freŝe bakita esperantisto, mi konstatis, ke la neŭtralaj propagandiloj, ke la neŭtrala poresperanta agitado neniel taŭgas en laboristaj k revoluciaj rondoj. Tial aŭdiĝis la krio : « For la neŭtralismon ! » ; tial estis rekomendata la starigo, en ĉiu lingvoteritorio, de laborista esperanta asocio ; tial SAT estis fondita por ebligi mondskale la aplikadon de esperanto serve al la laboristaro.

Estas interese memori, ke tiam burĝaj k laboristaj neŭtraluloj ridete levis la ŝultrojn ĉe la ekscio pri nia entrepreno, opiniante, ke neneŭtrala movado estas tute nevivopova. Male pruvis la sperto. Ĝis 1930 SAT daŭre kreskis k montris sian vivkapablon per multaj neneigeblaj faktoj. Sed aperis parti-fanatikuloj, kiuj demagogie argumentis k aplombe asertis, ke venis la tempo por fari denove fendojn en la esperanta movado. Tiel naskiĝis IPE k ISE. Sed baldaŭ la sperto montris, ke per tio la tuta movado malfortiĝis. Kaj kion do ni vidas de kelka tempo ?... Kiuj rompis la unuecon, tiuj hodiaŭ plej laŭte alvokas por la rekuniĝo de la disigitaj fortoj. Gratulinde !... Brave !... Sed tiu subita k laŭdinda unuecemo ne povas forgesigi al saĝaj homoj, ke SAT iam estis unueca organizo k ke la tiamaj principoj, kiuj ebligis tiun unuecon k la prosperon de la movado, estas ankoraŭ obeindaj k restas en la Statuto neŝanĝitaj. En SAT povas kunlabori ĉiuj *senescepte* tendencoj el la laborista movado. Socialistoj kiel komunistoj, anarkistoj kiel ŝtatanoj, internaciistoj kiel sennaciistoj, Trockianoj kiel Stalinanoj, ĉiuj havas en SAT la samajn rajtojn — k devojn. Kaj tiu kunlaboreblo estas unu el la plej necesaj kondiĉoj, por ke nia movado kresku, firmiĝu k unuvorte ludu sian laŭcelan rolon.

Principoj estas ĝustaj k bonaj indiferente ĉu ili plaĉas aŭ ne. Kiu volas aŭ povas nur obei al sia deziro, al sia pasio, tiu estas neorganizebla. Kiu celas ŝovi en super- aŭ ekster-tendencan organizon la ŝanĝiĝeman taktikon de sia partio, tiu estas konscie aŭ nekonscie latenta skismulo. Kiu ne vidas, ke nia movado havas tute specialan karakteron k sekve devas esti gvidata laŭ apartaj reguloj, tiu komprenis absolute nenion pri la rolo k signifo de mondlingvo.

* * *

Konsidere la staton de nia movado, esperanto ne povas pretendi nuntempe konkuri sukcese kun aliaj multe disuzataj naciaj lingvoj. Tion mi jam diris en alia artikolo k restas preta pravigi mian diron per mencio de faktoj k cito de nombroj. Sed mia rimarkigo nature ne valoras rilate al lingvoj kiel la estona, finna, norvega, sveda, ĉeĥa, holanda k.a. ne multe sciataj ekster la koncernaj landlimoj. Cetere, mia konstato pri la ebloj de esperanto neniel signifas, ke oni ne devas profiti ĉiun okazon, uzi ĉian bonan rimedon por praktike utiligi nian lingvon. Tute male !... Sed tiurilate ankaŭ necesas obei kelkajn principojn, se oni volas elspezi sian energion bonrezulte. Tiucele SAT rekomendis la starigon de *frakcioj* el sampartianoj aŭ samtendencanoj. Por ke redakcio de ĵurnalo bonakceptu informojn, proponitajn de esperantistoj, necesas du kondiĉoj : 1) La informoj devas esti interesaj k *kongrui al la politika tendenco de l'koncerna ĵurnalo* ; 2) la traduko devas esti liverata en bona nacia lingvo. — Mi scias, ke ne ĉiam tiuj du kondiĉoj estis atentataj k pro tio la peresperanta propagando por nia afero fiaskis en pluraj lokoj.

Al tiuj K-doj, kiuj gloras al si pro sia « PEK-laboro », necesas memorigi aŭ sciigi, ke iam en SAT ekzistis tiacela aparato sub la nomo *Esperanto-Servo*. Nia administranto eĉ pagis al K-do Besler proksimume 400 markojn jare por ties funkciigado ; k tiu sama K-do disponis unu tutan paĝon ĈIUSEMAJNE en la dekdupaĝa « S-ulo ». Tio estas kontrolebla

fakto. Tial, kiam informita homo aŭdas pri la PEK-elpensaĵo, tio efikas al li kvazaŭ iu fantaziulo parolus pri ĵusa ektrovo de Ameriko...

* * *

Mi preskaŭ hontas esti devigata rediri koncize tion kio estas sufiĉe detale klarigita en « La Laborista Esperantismo ». Tamen tiu verketo trovis ĝeneralan aprobon, ĉar K-doj el ses landoj tradukis gin k eldonis en sia gepatra lingvo. Kaj estas tre signifa la fakto, ke la skismigintoj kritikis nur la kvinan ĉapitron, kiu ne rilatas al la organiza demando, sed priparolas la ekziston de nova tendenco, naskiĝinta sekve de la praktikado de esperanto. Per tio cetere ili montris sian absolutismon, sian nekapablon toleri herezan tendencon, kiu tamen ne postulas en la Asocio pli da rajtoj ol la aliaj tendencoj.

Solvon pri tiu demando ni tamen ankaŭ trovas en la Statuto de SAT. En ĝi estas ja dirite, ke nia Asocio « *celas, ke ĝiaj membroj estu komprenemaj k toleremaj rilate al la politikaj k filozofiaj skoloj aŭ sistemoj, sur kiuj sin apogas la diversaj klasbatalaj laboristaj partioj k sindikatmovadoj...* »

Tiom longe, kiam la plimulto el la laboristaj esperantistoj ne estos akirinta tiun tolereman spiritostaton, ne estos seniĝinta je absolutismo, tiom longe la unueco en nia movado estos nefirma, sed male ĉiam minacata. Estas ĉagrene konstati, ke homoj ne kapablas toleri, ke aliaj ne laŭdu k admiru kion aŭ kiujn ili mem laŭde admiras. Ili parolas pri unueco, sed tio nur signifas, ke oni devas aprobi alian opinion k tuj ekstari ĉe ilia flanko sur la sama pozicio.

Tiu bedaŭrinda konstato ŝanĝas tamen absolute nenion en tio, kion mi konsideras aksiomeca :

1) En la nuna stato de la esperanta movado la apartigo devas esti nur laŭklasa : laboristoj k revoluciuloj unuflanke ; burĝoj k konservativuloj aliflanke.

2) Por ebligi kunlaboradon inter diversaj parti-politikaj tendencoj, necesas toleremo inter la anoj de la sama diverstendenca organizo ; nepre devas esti evitata, ke iu ajn tendenco superregu k sufoku la aliajn.

3) Nur en la Statuto de SAT troviĝas la principoj, kies obeo ebligas diverstendencan kunlaboradon.

La sperto nekontesteble montris, ke SAT ebligas la prosperon de la laborista esperanta movado. Plie ĝia Statuto restas nia leĝo k estas ŝanĝebla nur per referendumo — k ne de kongresa decido, iafoje influata demagogie pro la okaza ĉeesto de senlacaj babilemuloj.

ELDONKVANTO : 5.100 EKZ.

Kompreneble mi parolas nur en mia propra nomo, kiel simpla SAT-ano, kiu deziras la venkon de la esperanta afero. Espereble ĉiu leganto bone komprenos, ke mi ne povas resti tute indiferenta antaŭ klopodoj de fervoruloj, eble bonintencaj, sed tro freŝe bakitaj por doni al ni lecionojn k kiuj kondutas iarilate kvazaŭ ili ĵus ektrovis Amerikon...

E. Lanti.

XVI-a KONGRESO DE S.A.T.

en MANĈESTRO (Britio)

2-7. *aŭgusto* 1936.

Adreso de la OKK, 16, Lily Street, Manchester 8. (Britio).

3-*a Komuniko.*

Eniro en Britio. — Ni ricevis instrukcion de la Brita Hejmlanda Oficejo, kun jena enhavo :

« Alilandanoj, kiuj volas eniri Brition por ĉeesti la Kongreson, havu validajn landajn pasportojn, sur kiuj necesos vizoj por la veturo al Britio. Anoj de la sekvantaj landoj, kiuj faris kontraktojn kun Britio por la forigo de vizoj, ilin ne bezonas : Aŭstrio, Belgio, Ĉeĥoslovakio, Danio, Francio, Germanio, Hispanio, Islando, Kubo, Liĥtenŝtajno, Luksemburgo, Monako, Maroko, Nederlando, Norvegio, Portugalio, Svedio k Svisio. Kie oni bezonas vizon, oni petu ĝin de la plej proksima pasportadministra Oficisto aŭ brita konsulo.

« Ĉiuj alvenintaj alilandanoj devas havigi al si enirpermeson de la Enmigra Oficisto de la havenurbo, al kiu ili vojaĝis, antaŭ ol ili povos eniri la landon ; k la Enmigra Oficisto, donante tiun permeson, rajtas fari tiajn kondiĉojn (ekzemple pri la daŭro de restado) *kiaj laŭ li necesas.* Ĝenerale oni permesas eniron al tiuj personoj, kiuj povas kontentigi la Enmigro-Oficiston, pruvante ke la kialo de ilia alveturo al Britio estas laŭorda vizito. Estus konsilinde, ke alilandaj vizitantoj portu kun si ian dokumentan montrilon (kiel invito al la Kongreso), kiu pruvos iliajn dirojn pri la celo de ilia vizito. »

Ĉi-kaze, bone utilos la Provizora Kongres-Karto, kiun ĉiu kongresano ricevas kiel kvitancon por la aliĝpago.

Aliĝu nun ! — Ni utiligas la okazon por denove peti pri FRUA ALIĜO. Plenumu la aliĝilon ricevitan kun « S-ulo » n-o 436, k sendu ĝin kun la kotizo al la OKK. Farante tion, vi plifaciligos nian laboron k helpos al la sukceso de la KONGRESO.

OKK.

POR ŜTOPI LA BREĈON

Laŭ rekomendo de la XV-a Kongreso ni alvokas ĉiujn Gek-dojn fari sian eblon por helpi definitive likvidi la ŝuldojn kreitajn en la antaŭaj jaroj, kiuj ne estas forigeblaj per la ordinara buĝeto de la Asocio.

42. *listo*

J. Bernard, Bousbecque	5.—	fr. fr.
Lab. Esp. Grupo, Lyon	10.—	»
J. Munoz, Cuers	5.—	
K-dino H.A. Buis, Bussum ...	10.—	»
» A. v. d. Heide, Bussum	5.—	»
Germaniano	6.—	»
J. Bonard, Nemours	10.—	»
P. Th. Justesen, Kaamanen ...	40.—	fmk.
Sekcio ĉenero Sliedrecht	2.50	guld.
A. Roosing, Zeist	1.—	»
E. Wehrli, Morges	2.50	sv. fk.
E. Johansson, Helsingborg ...	3.44	sv. kr.

Ni kore dankas al ĉiuj mondonacintoj, plenumantoj de kongresdecido. (Ni kvitancas nur sumojn ne malsuperajn je 5 fr. fr.). La ŝtopado de l' Breĉo en tiu ĉi ekonomimizera tempo estas valora k meritplena servo !

Ĉu ili volas la unuecon ?

Informcele ni komunikas, ke en fino de januaro, do post preskaŭ 5-*monata interrompo, aperis n-o de* « *Sur Posteno* », *organo de IPE, kiel suplemento al* « *Prol. Esperantisto* », *organo de franca IPE-sekcio. En ĝi estas presitaj sub titolo* « *Dokumentoj pri Unueco* » *kelkaj el la interŝanĝitaj leteroj inter SAT-Plenumkomitato k IPE-instancoj. Sed* MANKAS EN ĜI TIU ESENCA K PLEJ SIGNIFA DOKUMENTO, *nome la letero de IPE-Centro sendita al ni la* 1. *oktobro, k publikigita en la novembra n-o de* « *S-ulo* ». *Tamen en* « *S.P.* » *presita estas nia respondo al tiu letero (de* 9. *nov.)* !! *Ĉu vi vidas, kiun komprenon povas akiri la legantoj de* « *S.P.* » *per tia kripligita prezento de la dokumentoj (ellaso de plej signifoplena letero, kvankam aperigo de la respondo al tiu sama nepresita letero)* !?

Ĉu laŭ tia maniero oni kredas povi faciligi la taskon k ebenigi la vojon kondukantan al unueco ?

P. K.

SAT estas la sola lab. esp. organizo, kiu permesas al anoj de ĉiuj klasbatalaj tendencoj sin esprimi; ĝia unueca karaktero sin montras ankaŭ en la listo de ĝiaj eldonaĵoj : SAT aperigis verkojn de Kropotkin, Tolstoj, K. Marks, Lenin, Barbus, k. a.

Kun ĉi tiu n-o la membroj de SAT ricevas la JARLIBRON 1936.

ORGANIZO EN NEDERLANDO

En la decembra n-o de « S-ulo » oni povis legi sugeston de K-do, kiu deziresprimis, ke oni aperigu en nia gazeto artikolojn priskribantajn la diversregionajn propagand- k varbmetodojn por esperanto, por ke oni reciproke povu lerni per interŝanĝo de siaj spertoj. Ni bonakceptis tiun ĉi sugeston, k jen jam la unua tiuspeca artikolo ricevita, kiu en multaj rilatoj ŝajnas al ni interesa k koniginda. La aŭtoro estas redaktoro de « Laborista Esperantisto », organo de N.F.L.E. Ni kompletigis ĝin per kelkaj notoj el la agadraporto 1935 *de la Fed.-estraro (ĵus publikigita).* — Red.

Ni jam delonge havis la intencon informi la legantaron pri nia organiza laboro en Nederlando k Flandrio. Ni hezitis nur pro tio, ke oni povus tion konsideri kiel fanfaronaĵon pri propra laboro. Ni ja ne povas eviti montri nian fieron pri la kresko de nia organizo, la Federacio de Laboristaj Esperantistoj en la nederlandlingva regiono.

Kvankam nuntempe ankaŭ en Flandrio (apartenanta al la ned.-*lingva* regiono) nia influo kreskas, la ĉefa kresko tamen montriĝas en Nederlando.

Dum pasko nia Federacio festos sian 25-jaran ekziston. Pri la pionira tempo mi ne multon diras, ĉar oni bezonas faktojn por *nuntempa* agadeblo. Tial ni nur priskribas nian organizan agadon de la lastaj jaroj.

Unue kelkaj ciferoj, kiuj montras, ke la de ni elektita propagandovojo estas eble imitinda. En 1927 nia Federacio havis 75 membrojn, 1.133 en 1930, — 2.321 en 1933, fine de 1934 ili estis 2.887 k nun proks. 4.000. En 1927 estis 5 sekcioj ; nun estas 134[1].

Estas diversaj kaŭzoj por tiu kreskado. Pro la fakto ke la neŭtraluloj k katolikoj en Nederlando ankaŭ estis aktivaj, same pro tio ke oni komencis aranĝi Cseh-kursojn, — iu privata instituto eldonadis presitan kurson poste per katolika radio-elsendejo ĉiusemajne klarigita, la nederlanda publiko ĝenerale estas pri esperanto bone informita.

La Federacio denove aktiviĝis en 1927, k rekomencis fari fortan propagandon per ĝenerala esperanto-gazeto, per kiu ĝi atingis multajn

[1] La komparo montras, ke en la agadjaro 1935 la Federacio kreskis tiom, kiom en la 3 jaroj de 1927-30, k depost tiam daŭris iom pli ol 2 ½ jarojn por atingi tiun nombron de kreskado. Ni do nun atingis kreskokapablon trioble pli fortan ol en la nomita periodo antaŭ 3 jaroj. Verŝajne tiu komparo ne estas tute ĝusta pro la fakto, ke en la agadjaro 1935 la kriza influo pli multe malhelpis nin ol en la aludita periodo post la j. 1927. *(El la Fed. Raporto al la Haga Kongreso.)*

esperantistojn, kiuj iel simpatias por la laborista movado. Ĝi serĉis kontakton kun kelkaj SAT-anoj, kiuj estis tre aktivaj, k ĝi akceptis kunlaboron kun SAT per akcepto de la Gotenburga konvencio. Ĝi klopodis k sukcesis varbi ĝeneralajn anojn en la lando (tie, kie ne estas sekcioj), por ke tiuj komencu gvidi esperanto-kursojn. La Fed. cetere post kelka tempo sukcesis kun laborista kleriga instituto eldoni radio-esp. kurson, ĉiusemajne ĉe la Laborista Radio-Asocio VARA. Per tio ĝi atingis multajn (600), kiuj poste mem povis helpi en la disvastigo de esperanto en malgrandaj urboj aŭ vilaĝoj, kie ni ne havis anojn.

En 1928 ni decidis eldoni propran gazeton, modesta k monata. Nia ideo estis, ke organizo sen propra gazeto ne multon signifas. Per tia gazeto ni povas ligi la sekciojn k anojn, ilin informi pri la movado, la agado, la propagandebloj. La anoj ricevas ion por sia kotizo, k tion oni ŝatas.

Kvankam ne estis mono por tio, ni prunteprenis ĝin sub la devizo, ke la elspezoj kaŭzas profiton, komprenéble se oni samtempe zorgas pri senlaca agado. Kaj tio okazis. Per daŭra instigado ĉiu varbito estis entuziasmigita. Nia organo « Laborista Esperantisto » kreskadis kun la organizo. Ĝi akiris pli grandan formaton — kiel « S-ulo » — k aperis 2-foje monate. En 1933 ni decidis abonigi por konto de nia kaso ĉiujn anojn de la Federacio al *Sennaciulo* k fari el « Lab. Esperantisto » denove monatan gazeton[1].

Nun estas tiel, ke la federacianoj ricevas ĉiumonate 12-paĝan senpagan gazeton de la Federacio (formato de « S-ulo ») k ĉiumonate « S-ulo »-n — ankaŭ senpage, *sen* ke ni plialtigis la kotizon. La eldonkvanto de nia gazeto « Lab. Esp-isto » estas 6.000 ekz-oj ĉiumonate. Tio estas, ĉar ni havigas al la kursanoj dum la tuta vintro nian gazeton por nur 25 cendoj (2.50 fr. fr.). Tion akceptis 1.450 kursanoj, kiuj do antaŭe jam estas informataj pri nia organizo k tiom pli facile post la kurso aliĝas. Per nia gazeto, kiu ĉefe estas nederlandlingva, ni instigas la legantojn al ĉiamaniera propagando. Per aldono de 2 lingvopaĝoj ni ankaŭ zorgas pri plibonigo de la esperantoscio.

La propagando fariĝis pli k pli amasa. En la pasintaj du jaroj ni enkondukis verdan monaton en septembro[1]. Lastfoje ni por tio eldonis 315.000 flugfoliojn, kiuj en multaj lokoj estis disdonitaj kun lokaj adresoj.

[1] Tamen la federacianoj ne estas aŭtomate paperaj anoj de SAT, sed *individue* devas decidi pri sia aliĝo al ĝi. Pro tio la Fed. daŭre propagandis por SAT k la landa peranto, K-do *Bas Wels*, povis kalkuli pri la subteno de la Fed. estraro en siaj varb-klopodoj por SAT *(Fed. Raporto).*

Specialan broŝuron por tre malalta prezo (nur la preskostoj) ni eldonis, el kiu estas venditaj 8.000 ekz-oj, ni vendis 2.000 murafiŝojn k fenestrobiletojn. Tio rilatas unu jaron. En pasintaj jaroj relative estas la sama bildo. Multe da aliaj aĵoj ankaŭ estas venditaj. La sekcioj aranĝis kunvenojn k ekspoziciojn, en la grandaj urboj en diversaj kvartaloj. — En Amsterdamo, la ĉefurbo, estas 18 sekcioj, en Roterdamo estas 14, en Hago 9, ktp.

Cetere per centoj da informoj k artikoloj la Federacio faris en la ĵurnaloj multe da propagando, ankaŭ per la radio. Oni aplikas ĉian eblan propagandon, per tukoj super la stratoj, reklamoĉaroj ktp, ks.

La rezulto en 1935 estis proks. 4.550 *kursanoj* (en 1934 ĉ. 4.350). Krome partoprenas proks. 1.350 kursanoj en la daŭrigaj kursoj, k al la infankursoj partoprenas 600 lernantoj. La tuta nombro da kursanoj estas do (minimume) 6.500[2]. La dispartigo laŭ kvartaloj en urboj estas nepre necesa. Dum antaŭe en la nederlandaj urboj estis nur unu sekcio kun dudeko da membroj, nun estas pluraj kun pli da membroj, kiuj ĉiuj havas siajn proprajn elementajn k daŭrigajn kursojn k ĉiusemajnan konversacivesperon. La sekcioj kune en iu urbo formas urban distrikton k ĉiuj sekcioj en unu provinco formas provincan distrikton.

Kiam en iu provinco estis nur unu sekcio, ĉi tiu havis la devon prizorgi provizore la propagandon en sia provinco helpe de aliaj distriktoj k de la Federacio. Ĉiuj distriktoj havas sian apartan estraron. Ĉiu distrikto sendas unu aŭ pli da reprezentantoj en la Federacian konsilantaron, kiu 2-foje en jaro kunvenas kun la Federacia estraro. Ni konservas la kontakton kun la sekcioj k distriktoj krome per regula bulteno. La Fed. estraro, konsistanta el 9 membroj, loĝas en unu loko, Amsterdamo, k havas regule preskaŭ ĉiutagan kontakton, krome per 2-foje monate okazantaj estrarkunsidoj.

Ĉiujare okazas kongreso, al kiu preskaŭ ĉiuj sekcioj sendas reprezent-

[1] La « verda monato » lastjare estis aparte sukcesa en Roterdamo, kie la kursoj estis multnombre vizitataj k multaj novaj anoj aliĝis al la sekcioj. Propagandaj radio-disaŭdigoj aranĝataj de la Fed. okazas ĉiudekkvartage, sabate, dum 20 minutoj (pere de VARA, ĉe la stacio Hilversum). Ĉiu-sessemajne dum 10 minutoj estas dissendataj esp. komunikoj post la regula disaŭdigo. *(Fed. Rap.)*

[2] Tiu nombro nur rilatas la kursojn aranĝitajn en la kadro de la sekcioj k distriktoj, sed ne entenas kursojn gvidatajn de niaj sekcianoj laŭ komisio de aliaj instancoj, ekster nia organizo. *(Fed. Raporto.)*

anton, k kiu krom la nuraj vizitantoj estas partoprenata de pluraj centoj da anoj (400-600). Ĉiuj sekcioj estas memstaraj en sia agado k kotizenkasigo, sed devas tamen ĉion fari en la kadro de la Fed.-aparato k regularo.

Ĉiu sekcio devas pagi al la Fed.-kaso ĉiumonatan kotizon po ano de 17 ½ cendoj, k al la distrikto, al kiu ĝi apartenas, 1-3 cendojn. Kion la sekcioj por si mem bezonas, devas veni el la kotizo k profito de la kursoj ktp. Cetere la Federacio ĉiam helpas per monsumo aŭ per materialo. La Federacio posedas ses kestojn kun sufiĉe da materialo por ses ekspozicioj k tion ankaŭ posedas diversaj sekcioj k distriktoj, tiel ke povis okazi ĉ. 100 ekspozicioj. La Fed. posedas ankaŭ ses vojaĝantajn bibliotekojn formitajn el la libroj, kiujn ĝi ricevas por recenzi en « Lab. Esperantisto ».

La Federacio kune kun la neŭtrala organizo starigis esperanto-ekzamenan komitaton, en kiu partoprenis ĉ. 400 kandidatoj. Ekzistas ankaŭ alia ekzamen-komitato de multaj jaroj. Ni eldonis studgazeton « La Progresanto », kiu aperas monate kun 8 paĝoj (formato de « S-ulo ») k havas nun ĉ. 800 abonantojn, — k same infangazeton, kiu pro diversaj faktoj ne floras. Funkcias aktiva gazetarservo, kiu havigas al ĉiuj laboristtendencaj gazetoj k ĵurnaloj informojn, artikolojn ktp.

Sed ĉio tio ne estus ebla, se la Federacio ne starigus antaŭ kelkaj jaroj propran gazetarservon k eldonejon, kiu havigas al ĝi multan profiton. En 1934 ĝi sumiĝis je ĉ. 4.000 guldenoj (= 40.000 fr. fr. = 8.000 svisaj fk.). Ĝi eldonas lernolibrojn, legolibrojn k diversajn aliajn studilojn en dekmiloj da ekzempleroj, siajn proprajn propagandaĵojn ktp. Ĉiaj laboroj de la funkciuloj por kio ili bezonas ofte sian tutan liberan tempon, estas faritaj senajna rekompenco.

Ni ne povas postuli pli da spaco por nia afero. Kompare ankoraŭ cifero : Nederlando havas 8.000.000 da loĝantoj. La diversaj esperanto-organizoj kune grupigas 8.000 membrojn (el ili la duono, 4.000 — de la Federacio) ; kompreneble estas ankaŭ multe da neorganizitoj.

Kompreneble ni povus ankoraŭ pli diri pri tiu temo. Kvankam ni regule sendas interŝanĝe nian organon « Lab. Esp-isto » (red. adreso : Middenweg 226, *Amsterdam-O*, Nederlando) al ĉiuj esp. gazetoj, ni ankaŭ estas pretaj sendi ĝin regule senpage al ĉiu esperanto-organizo. Oni nur petu. En ĝia februara n-o aperis detala agad- k financ-raportoj esplingve. Kiu interesiĝas pri tio, tuj petu ĝin.

H. W. Alings,
Federacia estrarano, Redaktoro de L.E.

Diskutejo

Por akceli la alprenon de esperanto

En la decembra n-o de « S-ulo » aperis artikolo « Meti esperanton serve al la Proletaro » de K-do Lanti, en kiu li esprimis ideojn, kiuj, miaopinie, povas erare influi nian movadon. Se la laboristaj esperantistoj ne konsentas pri sia celo, se plue, eĉ konsentinte pri sia celo, ili ne konsentas pri la rimedoj, kiujn ni devas uzi por ĝin atingi, unueca kunlaboro estos neebla. SAT enhavos ĥaoson da konfliktantaj ideologioj, kiuj eble kondukos al ĝia pereo. Ĉiu sincera proleto, kiu volas utiligi esperanton por la celoj de sia klaso, devas pripensi la rimedojn aplikendajn por tion efektivigi. Mankas al ni *strategia plano* por gvidi nian agadon en fruktodonajn kanalojn.

Ĉu ni eĉ havas la saman fincelon ? Persone, mia ĉefa celo estas renversi la kapitalismon por ĝin anstataŭigi per la regado de la laborista klaso. Se esperanto povas iel helpi por tion efektivigi, mi ĝoje subtenus la lingvon. Se male esperanto ne povas helpi, mi senhezite forĵetus la lingvon por ne malŝpari tempon, kiun mi povus pli efike uzi en aliaj direktoj. La problemo do estas : Kiel oni povas utiligi esperanton por helpi la starigon de laborista regado ? Laŭ K-do Lanti esperanto utilos nur se la « gravaj internaciistaj organizoj laboristaj alprenu, apliku, uzadu nian lingvon.[1] » Certe ni devas tion celi, sed dum ni atendas la alprenon de esperanto, ni ne devas preterlasi ajnan oportunon por uzi la lingvon, por proksimigi la socialismon. Se ni povas tion atingi per la kolektado de informoj pere de esperanto, k per la publikigo en la formo de nacilingvaj gazetoj, tion ni nepre devas fari.

La aserto de K-do Lanti, ke oni povas kolekti tiajn informojn pli bonrezulte per la utiligo de sia gepatra lingvo, estas nur duonvera. Se temas pri informoj akcepteblaj de la kapitalista cenzuro, kiu pli malpli tordas la informojn por la ĵurnaloj, li pravas. Se temas pri informoj malutilaj al la interesoj de la kapitalista klaso, li eraras. Fakte eĉ nun, kvankam la nombro da esperantistoj ne estas granda, ni povus utiligi esperanton por la kolekto de informoj utilaj por la laborista movado. Se la informoj nun estas « banalaj k ne presindaj », tion ni ŝuldas al la bedaŭrinda fakto, ke multaj laboristaj esperantistoj, kiel K-do Lanti, estas unuavice esperantistoj k nur duavice klasbatalantoj. Ili sin apartigas for de la ĝenerala laborista movado por formi kvazaŭ esperantan sekton. Nia tasko estas fari la laboristan esperantan movadon parto integra de la ĝenerala laborista movado. Se ni metus niajn politikajn k industriajn taskojn antaŭ niajn esperantajn taskojn, la informoj, kiujn ni interŝanĝus, ne plu estus « banalaj k ne presindaj ». Parenteze, eĉ banalaj informoj ofte pli valoras ol precizaj statistikoj.

Male al K-do Lanti, mi firme subtenas la eldonadon de nacilingvaj gazetoj, enhavantaj materialon tradukitan el esperanto. K-do Lanti mem subtenas la presigon de izolaj artikoloj en nacilingvaj gazetoj, « kun la celo propagandi nian aferon ». Se tia propagando efikas, kial ne organizi ĝin grandskale ? La sinteno de K-do Lanti al tio devenas de lia erara opinio ke « lerni esperanton povas ĉiu homo ». Sub la kapitalismo la plimulto tute ne povas lerni esperanton, pro manko de tempo, de mono, de oportuno, ktp. Tiu ideo de K-do Lanti grave malhelpas niajn ŝancojn, ke la laboristaj organizoj alprenu esperanton, — ĉar ĝi disvastigas la por ni malfavoran ideon, ke alpreno de esperanto per organizo signifas, ke ĉiuj ĝiaj membroj devas ĝin lerni. Mi ofte renkontis malamikan sintenon al esperanto en laboristaj rondoj, nur pro tio ke ili sentis, ke esperanto logus ties aktivajn membrojn for de praktika klasbatala agado. K-do Lanti mem sugestas, ke la laboristaj organizoj internaciistaj ne alprenis esperanton « eble pro tio, ke ni ne sukcesis sufiĉe lerte k trafe propagandi nian aferon », sed li ŝajnas nekapabla tiri konkludojn el tio !

Kio do okazus, eĉ se la laboristaj organizoj alprenus esperanton ? Oni povas respondi al tiu demando per analogo. La komunista internacio alprenis la dialektikan materialismon, sed nur malgranda elcento da anoj, spite libroj, broŝuroj k kursoj, sukcesas vere kompreni ĝin. Simile okazus, se iu laborista internacio alprenus esperanton. Oni eldonus lernmaterialon, k starigus kursojn, sed kiel nun, la rezulto estus, ke nur relative malgranda elcento el la membroj fariĝus kompetentaj esperantistoj. Kompreneble se tio okazus, ĝi estus granda paŝo antaŭen, sed ĝi ne komplete solvus la problemon, « kiel meti esperanton serve al la proletaro ? »

Resume, estas nepre necese eldoni nacilingvajn gazetojn per materialo tradukita el esperanto, kun la celoj : 1) influi la amasojn por Socialismo ; 2) propagandi esperanton. Se ni bone organizos tiun laboron, ni ne bezonos longe atendi la oficialan alprenon de esperanto fare de la laboristaj organizoj !

Vilhelmo Makoli.

[1] Eble K-do Lanti opinios necese respondi al ĉi tiu artikolo. Sed por ke la diskuto estu klara k utila, necesas unue, ke neniu el la diskutantoj distordu la pensojn de la alia ; tial ni represas la ĝustan tekston el la artikolo priparolita : « Meti esperanton serve al la proletaro, tio povas nur signifi, ke ni celas atingi, ke la gravaj internaciistaj organizoj laboristaj alprenu, apliku, uzadu nian lingvon k ne plu funkciu kiel ĝis nun nur per la helpo de tradukistoj k interpretistoj. » — *Red.*

Pri recenzado

Red. Noto : *Ni donas lokon al respondo (en mallongigita formo) de K-do I. F. al la artikolo aperinta en la lasta n-o sub la sama titolo, rimarkigante, ke ne nur spac-konsideroj, sed ankaŭ la nesufiĉe klara aranĝo de la manuskripto devigis nin ĝin prezenti sub resuma formo.*

Ĉu mi rajtis recenzi la « Historon pri Skismo » k komenti, kiel mi faris ? Laŭ K-do J. B. — ne. Miaopinie, recenzo devus esti pli ol resumo, iom pli ol laŭdo aŭ kritiko, sed opini-esprimo de l'recenzanto mem. Estas memevidente, ke li ne sentas same kiel aliaj. Kian valoron havus recenzo, se li verkus ĝin laŭplaĉe al la redaktoro aŭ verkisto ? Mi kredas, ke redaktoro rajtas elekti la recenzonton por siaj libroj k devus lasi al li liberon, nur kontrolinte, ĉu li estas kompetenta.

K-do J. B. volas scii la nomojn de tiuj, kiuj agis jezuite ; nu, ĉu valoras scii tion ? La finkonkludo de l'broŝuro estas (punkto 3, lasta paĝo), ke « ili (la kompartianoj) provis detrui SAT per makiavelaj rimedoj », k la skizo mem donas amason da detaloj pri tio. Sufiĉas scii, ke la ĉefoj, kiuj tiel agis, estis partianoj de la K. P. Li ankaŭ volas scii, kiel ofendiĝas Historia Materialismo. Ŝajnas al mi evidente, ke pritraktante agojn de partianoj, kiuj kaŭzis gravan malutilon al la tuta movado, k ĉar vi trovas la teorion pri H. M. en ilia programo, — vi verŝajne dirus : tiuj makiavelaj homoj tute ne taŭgas por ni, nek ilia teorio, k vi eble tute senkonscie kredos, ke la teorio estas ankaŭ aĉa kiel ili. Mi dezirus, ke ni konsideru la teorion kiel valoraĵon k ne agu kiel la patrino, kiu forĵetas la malpuran lavakvon kune kun la ĵuspurigita infano, kiu troviĝas en ĝi.

Laŭ mia opinio la H. M. estas nedisigebla ero en la socialista filozofio ; mi inklinas kredi, ke la menciita broŝuro eble donis malfavoran impreson pri ĝi, k tion mi opiniis necese vortigi en mia recenzo (ĉu K-do J. B. ŝatas tion aŭ ne). La malinterkonsentoj inter la div. partioj, el kiuj kelkaj sin nomas marksistaj, ne multe ĝenas min ĉi tie. Tio memorigas min pri la multego da kristanaj sektoj, el kiuj ĉiu sincere kredas trafi en la paradizon, dum surtere ili intermalamas. Mi ĉefe celis atentigi, ke la instruoj de Marks estas tre valoraj k devus esti pli bone konataj al la SAT-anoj por tiele konstrui klaran lab. klas-ideologion.

Laŭ N. Buĥarin la « Hist. Materialismo », « profunda k brila teorio, estas *la plej potenca instrumento* de homa penso k kompreno ». « Ne la faktoj mem konsistigas sciencon, sed la metodo ilin ellabori », diris la angla profesoro K. Pearson. Mi povus daŭrigi citi aŭtorojn por montri, ke la teorio estas ja grava k ne nura dogmo. Mi ne pledas pri H. M. en nia statuto, sed kredas, ke la sinteno de SAT al ĝi kiel al dogmo, partia aŭ religia, estas erara. Tute male, ĝi estas urĝe necesa interpretilo por kompreni la homaran historion, kies nekono estas definitiva malhelpo al la laboristaro unuiĝi . . . Pro tiu nescio la proletoj estas facile *konfuzataj* ĉe balotejoj ; pro tiu ruzo Hitler regas en Germanio (li nomas sin naci « socialisto »). Pro tiu konfuzado la laboristoj iĝas siaj propraj malamikoj. Komprenante H. M., ni povus inteligente agi por komuna celo, kompreni la meĥanismon de kapitalo k la ŝanĝojn en la socia vivo. H. M. estas egale valida por kompreni la socian vivon, kiom Darvin estas por kompreni la organikan vivon. Vi rajtas liberiĝi de partidogmoj, sed ne de scienco. La malagnosko al Marks povas sekvigi nur : aŭ ke laboristoj havu pli primitivajn konceptojn pri filozofio k.s., aŭ ili restos tute sen ajna koncepto ; aŭ ili elpensos teorion pli trafan ol H. M. pri la faktoj k soci-historio (kio miascie ankoraŭ ne okazis).

I. F.

TERA PARADIZO EN EŬROPO

En la sud-okcidenta parto de Eŭropo kuŝas tre bela lando. Ĝi estas kvazaŭ la tera paradizo. Ni, la loĝantoj de tiu ĉi paradizo, havas nenian laboron, ĉar nia bonkora registaro ne ŝatas lacigi nin.

Oni ne permesas al ni pensi k skribi pri niaj klasaj interesoj ; oni ne permesas al ni ankaŭ labori, nek peti almozon, por ke la eksterlandaj turistoj ne kredu, ke nia popolo estas malsata popolo ; oni ne rajtas striki, ktp., ktp.

Krome ni, por ne tro multe cerbumi — tio estas la volo de nia bonkora registaro ! — ne sendas la infanojn al la lernejo. Tial estas en nia lando (Portugalio) 68 % da analfabetoj. Kiam iu el ni ribelas (tio okazas ofte), tiam la estraroj liveras al li senpage interesan ĉambron. Sed tiuj ĉi sinjoroj estas kelkfoje maldankemaj : anstataŭ esti feliĉaj k kontentaj pro la livero de senpaga hotelo, ili krias k kriegas k diras, ke la gardistoj batadas ilin !

Tion mi ne kredas tial, ke okazas ofte, ke la gardistoj diras al ili : kiam estos nokto, ni 'agos kvazaŭ ni forgesas fermi la pordon k tiam vi povos forkuri. Iuj akceptas, sed... lasthore aperas ĉiam oficiro, kiu 'ordonas pafmortigi la forkurantojn, ĉar... ili malfermis la pordon k forkuris... !

Kiel vi vidas per tiu ĉi eta montraĵo, nia popolo estas tre feliĉa k nia lando la tera paradizo !...

19 622.

Tra la Esperanta Gazetaro

Ni volas unuavice noti ĉi-foje la organojn de la frat-organizoj lab.-esperantistaj. Ni nur pasante mencias la 12-paĝan nederlandan « Lab. Esperantisto », pri kies prospero oni aliloke en ĉi tiu n-o legas el la plumo de ĝia redaktoro mem. « Svenska Arbetar-Esperantisten » (Stokholmo) ankaŭ ĉiam tre regule aperas, k en ĝia januara n-o ni trovas varman alvokon por aliĝo al SAT k legado de niaj gazetoj, k ankaŭ specialan klarigan artikolon de K-do E. Eriksson pri laborista esperantismo diference de la neŭtrala. Ankaŭ aliaj tre legindaj artikoloj troviĝas en la nomita n-o. La jan.-feb. n-o de *Le Travailleur espérantiste* kiu de kelkaj monatoj estas redaktata k eldonata en Ljono (Lyon), estas aparte utila rilate la propagandan vidpunkton ; ĝia fruntartikolo (de M. Roux) devos veki la atenton de l'laboristo-sindikatano. K-do Cachon insistas pri la neceso, ke la varbitoj finlernu esp-on, por ke ili fariĝu *veraj* esperantistoj, kiuj aktive partoprenas en la movado, membriĝas, abonas gazetojn ktp. Multo alia interesa troviĝas por la franclingva leganto. La *brila La Laborista Esperantisto* (kvankam nur ciklostilita) estas plaĉe prezentita kun firma kovrilo ; ankaŭ la enhavo estas bona. La Manĉestra O.K.K. publikigas en ĝi komunikojn k alvokojn, kiuj estas esperebIe estos aŭdataj.

Ni aparte mencias la nur unufoje ĉiujare eldonatan grandformatan kajeron de l'stokholma Anarkista Esp.-Grupo, kun titolo *La Kamarado*. En tiu ĉi kajero kunlaboris multaj konataj K-doj el Skandinavio, ĉefe per doktrinecaj, sed ankaŭ per beletristikaj verkaĵoj. La kovrilo estas presita k ilustrita.

En la ciklostilita *La Semanto* (Ĝenevo) la svisaj lab. esp-istoj havas lokan ligilon k parolilon, sen pretendo voli esti propagandorgano. Enhavo parte beletristika, parte diskuta, parte informa (6 paĝoj ; formato 20× 32 cm.).

Pro abundo de materialo ni devis prokrasti por venonta n-o plurajn jam kompostitajn verkaĵojn.

Red.

En la greka gazeto *Lingvo Internacia* (majo-dec.) ni legas, ke helena klerulo, eksministro de publika instruado, rekomendas al la hel. esp-istoj mallerni esp-on k anstataŭe studi la latinan lingvon. « Li pretendas, nenion sciante pri L.I., ke por lerni esp-on oni devas scii antaŭe 8 lingvojn, iom la latinan, la germanan, la nederlandan, la grekan, la italan, la rusan, la polan k la lingvojn de la skandinavaj landoj !... » Jen, kian sensencaĵon povas babili t.n. kleruloj, eĉ eksministroj ! Kaj diri, ke tiaj homoj ricevis la taskon gardi super la edukado de popolo ! Kompatinda edukataro !

En *British Esperantist* (febr.) s-ro Butler, ĝia redaktoro, recenzante la « Plena Gramatiko »-n, komencas per la aserto, ke la esp-istaro ŝuldas la Enciklopedion, la *Plenan Vortaron* k la Pl. Gramatikon al la entreprenemo de — *Literatura Mondo*. Ĉiu iom informita esp-isto scias, ke SAT eldonis la Pl. Vortaron. Ankaŭ s-ro Butler. Kiel do povis okazi tia misinformo ? Nu, evidente ĝenis s-ron Butler lia subkonscio, laŭ kiu SAT ne ekzistas ! Lia subkonscia sento (malagnoskanta nian asocion) sendube superis en la momento, kiam li komencis recenzi la Gramatikon, la senton pri realoj k faktoj...

Tre amuza libro estas

LA BRAVA SOLDATO ŜVEJK

Liaj aventuroj dum la mondmilito.

De J. Haŝek

154 pĝ. 13 × 19. Prezo : 12.50 fr. fr. (broŝ.), 17.50 fr. fr. (bindite).

Afrankite Ĉe *S.A.T.*

En nia movado

(Kroniko)

Belgio. *Herstal*. La 19. jan. okazis kunveno de apudlimaj SAT- k LEA-anoj k simpatiantoj. Post longa, frateca diskuto la kunvenintoj decidis plenakorde, por helpi esp. propagandon k lab. interfratiĝon, aranĝi sennaciecajn renkontiĝojn inter apudlimaj esp-istoj. Tiuj renkontiĝoj okazu en somero, foje en tiu, foje en alia regiono, aranĝotaj de loka grupo. Instruite per la pasinto, por eviti diktatorecon, la prezidanto de l'kunvenoj estos elektita de la organizanta grupo, same la raportanto. Ĉiu regiono elektos korespond-peranton. Ĉiuj grupoj helpos reciproke rilate tranoktadon ktp. La venonta kunveno okazos en *Mastriĥto* laŭ propono de la tiea grupo (en majo). Pliajn informojn donas : *Jean St-Rémy*, 55, rue Dossay, *S.-Wandre*. — *Bruselo*. La novajn parolkursojn aranĝitajn de F.E.O. post vasta propagando partoprenas ĉ. 200 lernantoj ; al la perkoresponda kurso enskribiĝis 30 novuloj.

Britio. *Londono*. La Lab. Esp. Klubo organizis tre sukcesan ekspozicion ĉe *Friends House* (Euston Rd.), la 11. jan., de 15-a ĝis 21-a horo. La materialo ĉefe estis pruntedonita de l'Stokholma Tramista Esp.Grupo, kiu kolektis materialon el urboj tra la mondo, por elmontri la div. transportkondiĉojn k organizmetodojn diverslande. — Vesperkunvene K-do H. L. Elvin k iu germanino parolis pri la necesego starigi rektan kontakton inter la div.-landaj laboristoj, pri la sensenca malŝparemo de tempo pro la interpretistoj k la poveblo de esp-o forigi la nacian spiritostaton. (Raportoj pri la ekspoz. aperis jam en *Daily Worker* k *New Leader*.)

Francio. « Le Travailleur espérantiste » anoncas sukcesajn kursojn en Marseille (ĉe Komitato kontraŭ milito-faŝismo k ĉe junsocialistoj), Fabrègues, Montargis, Nancy (laŭ rekta metodo), Villeurbanne-Oullins, Parizo (sindikata edukcentro), Drancy, Malakoff. — La sindikat-unuiga kongreso en la departemento *Maine-et-Loire* akceptis rezolucion rekomendantan la lernadon de esp-o.

Hispanio. *Zaragozo*. La Esp. Kultura Klubo, entenanta proks. 220 anojn, havas esence kontraŭmilitan karakteron. Ĝi eldonis kontraŭmilitajn glumarkojn (12 bildoj, 4 koloroj, 16 lingvoj, i.a. esp-o). La Klubo deziras aranĝi korespondadon (neoficialan) kun tutmondaj esp. grupoj k organizoj, pri nuntempaj problemoj. (Adr. Candalija 7, 1.)

Norvegio. La antaŭjare en la norda regiono fonditaj grupoj bone laboras, precipe « Martelo » en *Sarpsborg-Opsund*.

Portugalio. *Barreiro*. Ĉe LES-« Progresemaj Amikoj » funkcias du kursoj kun ĉ. 70 anoj. Ĉe LESPA (ĉ. 500 anoj) funkcias jenaj fakoj : propaganda, ekskursa, biblioteka (320 libroj), luda k librovendejo. Ĉiulunde esp. kunvenoj kun 60 ĉeestantoj. Oni dankas k nepre resp. al korespondantoj por niaj kunvenoj (Adreso : LESPA, *Barreiro*).

Sovetio. La landa esperanta organizo « Sovetrespublikara Esperanta Unio » (SEU) nun havas multegan deficiton. En pasinta jaro 1935 SEU nenion eldonis, ĉu el libroj, ĉu gazetoj. SEU ne havas por la eldonado necesan paperon k eldonis en jaro 1935 sole po unu n-o de la gazetoj « Internacia Lingvo » k « Sur Posteno ». Nun SEU eldonas por siaj regionaj organizoj sole dupaĝan ruslingvan maŝinskribitan informilon. *(Sovetiano.)*

Svedio. Post sukcesaj kursoj en Söderhamn, Ostanbo k Ljusne kun la germ. K-do *Ajo* kiel instruanto fondiĝis lab. grupo en *Ljusne* la 22.12. (kun nomo « Al lumo » ; prezidanto : Holger Svensson). Aliĝis 25 Gek-doj. K-do Ajo propagandas en Sundsvall, Njurunda k Vivstavarv. — *Malmö*. La SAT-rondo regule kunvenis k en ĉiu kunveno diskutis iun temon. La rondanoj tradukas artikolojn el « S-ulo » k « S.R. » por aperigo en partiaj gazetoj. Ni decidis recenzi en ĉiu kunveno la enhavon de « S-ulo ». (*E. N.*).

Frakcia Vivo

Ŝanĝo de sekretaria adreso

K-doj de la Socialista Frakcio, bonvolu noti, ke post eksiĝo de K-do *A. Pâris* el la sekretaria ofico de la Frakcio, K-do *W. F. Kruit*, adreso : Curaçaostr. 124, I, *Amsterdam (W)*, Nederlando, akceptis la funkcion de internacia sekretario de la Soc. Frakcio.

Pri ĉiuj frakciaj aferoj do sin turni al la nova sekretario.

Komuniko de Bolenfrasat

(Adr. : Sv. Johannsen, ESPERANTO, Australiensvej 24, Kopenhago-Danio)

Necesas enkonduki statuton en la Frakcio. La K-doj, kiuj ne estas kontentaj pri suba teksto, korespondu kun ni ; ni aperigos diskutleterojn pri ĝi, ĝis fine ĉiuj K-doj konsentos (alikaze decidos ĝenerala baloto).

« 1) *Bolenfrasat* estas agnoskita SAT-frakcio k konsistas kiel tia el la anoj de la Kvara internacio en SAT. 2) Estra instanco estas la membrokunveno, kiu okazu ĉe la SAT-kongresoj. Evtl. la sekretario organizu skriban baloton. 3) La Frakcio organize staras sur la fundamento de la demokrateca centrismo. 4) Laŭ la reg. por SAT-frakcioj la tasko de l'Fr. estas propagando por esp. inter anoj de la 4-a internacio. Aliflanke tasko de ĉiuj bolŝ.-leninistoj estas propagandi ĉie ajn por la ideoj de la 4-a intern. Por kongruigi ambaŭ postulojn, ni opinias, ke *a)* propag. poresp-a estu ĉefa tasko de l'unuopuloj, ĉar ĝi sin direktas al neesp--istoj, dum la Fr. estas parto de pli granda esp. asocio. *b)* ĉeftasko por la tuta Fr. estas propagando por la 4-a intern. ; ĝusta politiko k bona pol. propag. de la Fr. estas jam mem propag. por la valoro de esp. — 5) Provizore estras la Fr. K-do *Oĉjo*, reprezentanto de la P.K. de « Leviĝu ». 6) Surbaze de l'direktivoj sub 4) ni fiksas jenan agadprogramon : *a)* Ni havu proprajn kandidatojn, programojn k parolojn okaze de balotoj k voĉdonoj en SAT ; *b)* la Fr. reprezentas la anojn de l'4-a intern. ĉe SAT-estraro ; *c)* la Fr. kunlaboras kun ĉiuj aliaj esp-organizoj sur sama politika fundamento (LEA-frakcioj, esp. sekcioj kc) ; *ĉ)* la Fr. postulas k subtenas klasbat. politikon de l'SAT-estraro ; *d)* la Fr. postulas k subtenas unuiĝon de ĉiuj lab. esp-istoj en la kadro de SAT, resp. laŭ la principo de laŭklasa, ne partieca organizo. Ni batalas kontraŭ ĉiu skismo en lab. kulturorganizoj k subtenos ĉiam k ĉie la unuecajn org. de lab. esp-istoj. Samtempe ni postulas por ni la rajton en kadro de SAT libere reprezenti nian tendencon k propagandi por ĝi. »

El la tria kajero de « Perm. Rev. » estas ankoraŭ haveblaj kelkaj ekz-oj. La 4. kajero estas nun preparata k enhavos i.a. la komencon de broŝuro « La kvara int. k la milito » (daŭrigota), komencon de artikolserio pri la sepa mondkongreso de Kominterno (Popolfronto en Francio), recenzon pri la broŝuro « Ĉu socialismo konstruiĝas en Sovetio ? », ktp. Havebla por 0,20 dkr. ĉe Sv. Johannsen (adr. vd. supre).

Al Korespondemuloj ni sciigas, ke « Antaŭen al nia idealo », grupo de N.A.S., deziras korespondi kun anoj de la Kvara internacio. Oni turnu sin al K-do *J. Koolmeer*, Oetenwalerstr. 36, *Amsterdam-Oost*.

Por Bolenfrasat : Oĉjo.

MEMORNOTO

Represis el « S.R. » : *O Travalho*, Viseu, 12.12. (Taglibro, nov.) ; *De Nwe. Fakkel*, Amsterd., 7.2. (Jun. Gastejoj) ; *De Vrije Socialist*, Amsterd., 8.1. (faŝ. lando sen faŝistoj).

Priesper. artik. k notojn enhavis : *Signalen*, Stokh., 9., 16.1. (pri SAT), 23., 30.1., 6.2. ; *L'Unité*, Paris, 4., 18.1. ; *La Femme Socialiste*, Paris, jan. ; *La Patrie Humaine*, Paris, 24.1. (letero de Han Riner pri esp-o) ; *Le Petit Provençal*, Marseille, 27.1.

Pri SAT : *Internat. Jugend-Information*, Kopenhago (bolŝ-leninista), jan.

Faka Movado

Ĝardenista Terminaro

Grupo el diversnaciaj fakuloj verkas *ĝardenistan terminaron*, kiun ĝi aperigos en angla, franca, germana, rusa k esperanta lingvoj. La vortaro enhavos jenajn partojn : Nomaro de fruktaj, legomaj k ornamaj kreskaĵoj. Nomaro de malsanoj k malutilaj insektoj de kreskaĵoj. Nomaro de fungisidoj k insektisidoj. Nomaro de diversaj laborprocedoj en ĝardena, legoma k flora kulturado. Nomaro de ternutraĵoj en ĝardenkulturado. La plej necesa terminaro pri botaniko, fiziologio, morfologio k sistematiko de kreskaĵoj, genetiko, citologio, selekto, pomologio k aliaj parencaj sciencoj.

Por fari tiun vortaron pli kompleta, ni bezonas kunlaboradon k helpon de diverslandaj kolegoj. Kompetentuloj k ĉiuj aliaj personoj, kiuj deziras helpi al tiu laboro, estas petataj komuniki siajn adresojn al K-do *A. D. Borisoglebski*, Scientific Research Institute of Fruit-growing, Sovetsk. str. 274, *Micurinsk* (Kozlov), Sovetio.

La grupo ankaŭ kolektas adresojn de diverslandaj ĝardenistoj.

La evoluo de la scienc-teknika lingvo de esp-o estas por la sukceso de nia movado eksterordinare grava. Ju pli perfekte la diversaj terminaroj estas ellaboritaj, des pli facile oni povas atingi alprenon k aplikon de nia lingvo en la koncernaj fakoj.

Okazas lastatempe klopodoj por utiligi esp-on kiel bazon por internacia scienc-teknika terminologia kodo en kunlaboro kun diversaj normigaj organizoj. En la elektroteknikaj rondoj oni jam atingis konsiderindajn resultojn rilate al normigo de terminologio. Verkado de internaciaj terminaroj kun esp-ekvivalentoj tial estas nun pli aktuala ol iam ajn antaŭe. Mi uzas tiun okazon insiste atentigi la SAT-anojn pri la terminologia flanko de nia afero, speciale pri la supra alvoko de K-do Borisoglebski. Ĉiuj, kiuj havas iun rilaton kun la supre cititaj fakoj estas petataj helpi. La influo de SAT al la tuta espmovado dependas i.a. ankaŭ de la aktiveco, per kiu ĝi partoprenas en la teknika evoluo de nia lingvo !

P. Neergaard.

RADIO-NOTOJ

Stacio Hilversum (Vara-Fed. de Lab. Esperantistoj), 1875 m : 28 *feb.* speciala esp.-elsendo pri LABORPLANO de Soc. Dem. Lab. Partio k Ligo Nederlanda de Sindikatoj (19.00-19.20 amst. tempo, 19.40-20.00 MET, 18.40-19.00 okc. eŭr., 20.40-21.00 orient-eŭr.). Parolanto : *J. Lem Jr.* (BONV. ANONCI EN VIAJ NACILINGVAJ GAZETOJ ĉi tiun gravan elsendon !) Sendu raporton pri aŭskultado al RADIO F.L.E., Postbus W. 6, *Amsterdam*-W.

14. *marto* (vd. supran rimarkon !), daŭrigo de l'parolado, ½ horon pli frue ; 28. *marto*, samhore (el esp. literaturo). (Komence de aprilo la ondlongo ŝanĝiĝos).

Esperantogrupo en Montrouge (urbo el tridek mil loĝantoj apud Parizo), konsistanta el unu branĉotranĉisto, lernantino dekjara, vestotranĉisto, cementisto, komercoficisto, tri mekanikistoj, oficisto k libr-oficisto, dez. koresp. kolektive k individue kun ĉiutendencaj gek. el ĉl. Ili dez. ankaŭ internacie kunligi pere de esp. div. popolfrontajn organizojn el la urbo kun ĉiutendencaj org. el tutmondo, k Komitaton de Hejmistinoj k Patrinoj el M. (Ruĝmonto) kun ĉiutend. virinasocioj, i.a. el Nederl. Ĉion adresu al *Malfère*, 1, rue Arthur Auger, *Montrouge* (Seine), Francio.

La Esperanta Klubo en Katrineholm deziras korespondi pri ĉiuj temoj. Skribu al : *Yngve Svensson*, Hemgarden, *Katrineholm*, Svedio.

Korespondado

Francio

K-do *Michel Laurent*, juna metalisto, 53, rue Benoist-Malon, *Gentilly* (Seine), dez. korespondadi kun juna angla laboristo.

Germanio

33-jara K-do, esp-isto nur depost oktobro 1935, dez. korespondadon kun Gek-doj ĉiulande. Anglaj k francaj Gek-doj estas petataj, se eble, tiam k tiam sendi siajn nacilingvajn lab. jurnalojn al adr. : *Erwin Kunze*, Am Kanal 34, *Potsdam*.

Hispanio

K-do *Leopoldo Soler*, str. Medicos, 19, *Cocentaino* (Alicante), dez. kor. k interŝ. PM, PI.

Nederlando

K-do *H. J. Bergkamp*, Borneostr. 50, *Zwolle*, deziras korespondi k interŝanĝi ilustr. gazetojn ktp. Certa respondo.

Lab. Esp. Grupo aranĝos en la komenco de majo *letervesperon*. Skribu multnombre al K-do *Sirk Toonstra*, Semskade H 241, *Stadskanaal*. Respondo garantiata.

Sekcio « Ĝenero » Sliedrecht (adr. *A. Monster*, Brugstr. 12, *Sliedrecht*) dez. kor. grupe kun eksterl. laboristoj. Ni certe respondos.

Portugalio

Esperanto-Kurso dez. kor. kun ĉiuj landoj, pri ĉiuj temoj. Adreso : *L. E. S. Progresema, Amikoj, Barreiro*.

Deziras kor. kun Gek-doj el Cobn k ĉirkaŭaĵo (Irlando) (resp. gar.) K-dino *A. Alexander*, v. Wijnkade, *Maassluis*.

Svedio

Entuziasmaj gelernantoj de komenca kurso dez. koresp. per L., PK. kun Gek-doj diverslandaj. Certe respondas. Skribu al : *Signe Berggren*, Södra Langgt. 15, *Malmö*.

Sovetio

Gelernantoj de unua modela mezlernejo volas kor. pĉt., interŝanĝi fotojn, jurn., afiŝojn. *Leningrad* 46, str. Mira 14-1° ŝkola, Esp-a grupo.

Junaj esp-istoj-lernantoj dez. organizi intern. koresp-adon kun gejunuloj el via urbo, per L. PI., Sendas gazetojn. I-do *Sintjakova*, ul. K. Libknehť, 40, ŝkola 62, *Ĥarkov*.

ESPERANTA KLUBO dez. korespondi kun ĉefe ekstereŭropaj geesperantistoj. Certe respondos. Skribu al *M. Schippers*, dorp 124, ROCKANJE. Nederlando.

La Esp-Grupo « Per Esperanto al Paco » (sekcio de FLE) aranĝos propagandvesperon en monato aprilo. Ni invitas ĉiujn esp-istojn sendi salutleterojn. Ni nepre respondos. Skribu al K-do *J. J. v. Sonderen*, Minckelerslaan 41, *Zeist*. Nederlando.

La redakcio de *Wij* (nederl. ilustrita gazeto kun esp. lingva paĝo) decidis al ĉiuj, kiuj sendas antaŭ 1. majo bildkarton el sia lando, rekompenci per il. karto el Nederlando kun esp. surskribo. La plej malproksima sendanto ricevos 25 guldenojn, inter la aliaj sendantoj estos lotumita sumo de 5 guldenoj. Oni superŝutu la redakcion *Wij* (adr. : Hekelveld, *Amsterdam*)

STOKHOLMO VOKAS !

Laborista Esperanto-Klubo aranĝos letervesperon la 25-an de marto.

Se vi deziras belan bildkarton el la « Norda Venezio », skribu al K-dino Ingrid Andersson, Värmdögatan 28.I, *Stokholmo*. Svedio.